

אור הצדיק

יוצא לאור ע"י ישיבת "תפארת צדיק" ע"ש מוה"ר מברסלב
 בראשות הרה"ג רבי יוחנן נתן שליט"א

דבר העורך

פרשת משפטים מלאה במצוות עשה ובמצוות לא תעשה שבין אדם לחברו, וכולם ניתנו למשה רבינו ע"ה בהר סיני, ואחת המצוות היא: **כל אלמנה ויתום לא תענון**. נשאלת כאן השאלה: מדוע לא כתוב "אלמנה ויתום לא תענון", והוסיפה התורה את המילה "כל"? משיב על כך הרמב"ן: **כל אלמנה**, אפילו עשירה בעלת נכסים, כי דמעתה מצויה ונפשה שפלה.

רואים אנו עד כמה יש להזהר לא לצער שום אלמנה, אף עשירה מאד, ושום יתום, מכיון שהם עצובים ומדוכדכים ודמעתם עדיין מצויה, ואין להם גב להשען אלא עלינו, הסוכבים אותם. ואל לנו לחשוב שדברים אלו הם בגדר מוסר בלבד, אלא פסק הרמב"ם בהלכותיו (פ"ה הל' דעות, הלכה י'), שחייב אדם להזהר ביתומים ואלמנות, מפני שנפשם שפלה מאד ורוחם נמוכה, אך על פי שהם בעלי ממון. ואפילו אלמנתו של מלך ויתומיו, מזהירים אנו עליהם, שנאמר: **"כל אמנה ויתום לא תענון"**.

איננו שמים לב שלחלקינו יש איזו דודה אלמנה או סבתא אלמנה, חמה אלמנה או אמא אלמנה, וכן אבא יתום, אח יתום או חבר יתום. מרוב שהתרגלנו אליהם – שוכחים אנו שגם עליהם אנו מצווים שלא לצערם, לא להכאיב להם בגופם [כפי שכותב הרמב"ם], לדבר אליהם ברכות, להתנהג אליהם בכבוד, וכן לחוס על ממונם יותר מממון עצמו. **יעזרינו ה' לקיים מצוה זו בשלימות, אמן.**

זמני כניסת ויציאת הישיבה

לרבינו	יציאת	כניסת
תם	ש"ק	ש"ק
18:40	18:00	ירושלים: 16:47
18:37	18:02	תל אביב: 17:03
18:35	18:00	חיפה: 16:52
18:37	18:03	באר שבע: 17:03

כתובת המערכת: אבני החושן 31 מודיעין
 מיקוד: 71700 טל': 050-3022212
 דוא"ל: tiferet_tzadik@walla.com

ניתן לקבל הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל
 נא לשמור על קדושת הגליון, הגליון טעון גניזה!
נא לא לקרוא בזמן התפילה!

דבר ראש הישיבה

על פרשת השבוע

אמת – ושקר!

מובא בספרים הקדושים, שמדת האמת היא עצם הקדושה והטוב, ולעומתה השקר – עיקר הטומאה והסטרא אחרא. וצריך האדם למאוס ברע ולבחור בטוב, היינו, לקרב האמת ולרחק השקר. השקר – אין לו רגלים, אין לו אחיזה במציאות, והוא כדמיון פורח, כמו שכתוב: כי כל אלהי העמים – אלילים (דברי הימים טז). "אלילים", היא מילה מורכבת מ"אל" ו"לא" [דבר שאין בו ממש], אלא השקר ניתן בשביל כח הבחירה, עד שיוכל להטעות את האדם ולומר עליו שהוא אמת, וכשהוזרים על השקר שתי פעמים, נעשה אצלו כאמת, ולא די בזה, עד שיוכל להטעות גם אחרים בשקריו, ויותר מזה, עד שכביכול יכול להמשיך הסתרה כזאת כאילו גם ה' יתברך מסכים עמו, כמו שאומרים חכמינו ז"ל, שגנב כשהולך לגנוב, מקדים תפילה ואומר: "רבונו של עולם, רחום וחנון, רחם עלי שלא אתפס!" שהוא מרגיש שהולך לעשות דבר טוב, עד שלא מתבייש להתפלל ל-ה' יתברך שיצליח דרכו.

ה' יתברך נתן לבחירה כח חזק כל כך, עד שיש כח לשקר להעלים כל כך את האמת, עד שנדמה לכאורה כאילו השקר העלים את האמת גם למעלה, כביכול, וכאילו ה' יתברך מסכים לשקר, חס ושלום. וזהו מה שמוציאים אנו בפרשתינו, שמוזכר בה פרשת גנב וגזלן – גזלן שבא בפרהסיא וגזל ממון בעליו, משלם רק קרן, זאת אומרת, שמשלם את גזילתו, מה שגזל. אבל הגנב משלם כפל, פי שניים ממה שגנב, ואם שחט את הבהמה או מכר אותה, משלם פי ארבע או פי חמש. ומדוע חמור יותר הגנב מהגזלן? חכמינו ז"ל אומרים, שהגנב עשה עין של מעלה כאילו אינה רואה, ולכן גנב בא במחירת, שמפחד מהבריות שיראוהו, אבל מ-ה' יתברך אינו מפחד. מה שאין כן גזלן, שבא בפרהסיא. וזהו השקר שאצל הגנב, שאצלו השקר התגבר כל כך בנפשו, עד שלא מרגיש במעשיו הרעים כלל, אבל הגזלן אינו מעלים את האמת כל כך, רק בא וגזל בזרוע, והגנב בא בעורמה ובמרמה, עד שמעלים האמת יותר ויותר, ועושה עין של מעלה כאילו אינה רואה, ולכן גנב משלם פי ארבעה וחמישה.

וזהו מה שמצאנו אצל יעקב אבינו ע"ה, איש האמת, כמו שכתוב: תתן אמת ליעקב. שעל ידי האמת והתמימות שלו, קיבל את הבכורה והברכות, ולקח מלבן את הזיווגים שלו והעמיד מהן שנים עשר שבטי-יה, ולקח ממנו עשירות גדולה, וכל זה היה על ידי מדת האמת שלו.

ה' יזכינו להיות אנשי אמת באמת, ולהתקשר ולהדבק בצדיקי אמת ולאנשי אמת, אמן ואמן.

תאריכי פטירת הצדיקים

אדר

- א'- ר' צדקה חוצין, ר' אברהם אבן עזרא, ר' שבתאי הכהן
  - ב'- ר' יו"ט אלגאזי, ר' ישראל אלתר מגור, ר' גבריאל מקראק
  - ג'- ר' יוסף אביחצירא
  - ד'- ר' חיים אבולעפיא
- בזכות נר תמיד הדולקים בשמן זית, נצולין מגזירת שמד

דברי מוהר"ן זצ"ל

"**היא שמלתו לעורו**". דא עור של תפילין (תיקוני הזהר כא נה) – עיקר העשירות בא **מאמת**, היינו כשמתנהגים במדת האמת הן במשא ומתן והן במלאכה ושאר דברים, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (מס' שבת קד): "קושטא קאי", כלומר, שעל ידי אמת נעשה בחינת עמידה, דהיינו השפעת ממון ופרנסה, כמו שדרשו חכמינו ז"ל (מס' פסחים קיט): "ואת היקום אשר ברגליהם" – זהו ממונו של אדם שמעמידו על רגליו. כי כל השפע והעשירות שנשפע לעולם, הוא על ידי ש-ה' יתברך כביכול מאיר פנים לעולם, וזה על ידי שמתנהגים במדת האמת, כמו שכתוב (תהלים קא ז): "דובר שקרים לא יכון לנגד עיני", שעל ידי שקר הוא כביכול לא נגד עיניו יתברך, היינו שאין לו הארת פנים, ולהיפך- על ידי אמת יש לו הארת פני ה', ועל ידי זה נשפע לו שפע.

ואמת היא בחינת יעקב, כמו שכתוב (מיכה ז כ): "תתן אמת ליעקב", והוא בחינת תפילין, כי יעקב הוא כנגד מדת תפארת (זהר ויצא קנו), שהוא בחינת תפילין, הנקראים פאר, כמו שכתוב (יחזקאל כד יז): "פארך חבוש". נמצא, שהשפע נמשך על ידי בחינת תפילין. וזה מה שדרשו חכמינו ז"ל: "**היא שמלתו לעורו**" – **דא עור של תפילין**, כי מקרא זה נאמר על העני והאביון, והתפילין הם השמלה המגנת עליהם, כי על ידי תפילין בחינת יעקב בחינת אמת – בא עשירות.

(על פי תורה מז)

"**רפא א ירפא**". מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות (ברכות ט) – הנה באמת, איך יכול רופא להגור מותניו לרפאות חולה על ידי רפואות וסמים? הלא רבותינו ז"ל אמרו (מס' עבודה זרה נה) שגזרין למעלה שהאדם יתרפא על ידי סם פלוני ואיש פלוני ביום פלוני, ואיך ידע הרופא איזה סם ירפא זה האדם? אך אם עושים פדיון נפש אז יכול לרפאות, כי מה שצריך שיתרפא דווקא על ידי סם פלוני ואיש פלוני, הוא מחמת מדת הדין שניגזר עליו שימשך החולאת עד אותו הזמן ויום פלוני, ועל כן אינו יכול להתרפאות כי אם על ידי סיבות אלו – סם פלוני ואיש פלוני, כדי שלא יוכל להתרפאות עד שיזדמנו יחד ביום פלוני. אבל כשעושים פדיון וממתיקים הדין – מתבטלת הגזירה, ואז יוכל להתרפאות על ידי איזה סם שיהיה.

נמצא, שאי אפשר לרופא לרפאות אלא על ידי שעושים תחילה פדיון להמתיק הדין, ואז דווקא יש לו לרופא רשות לרפאות. וזה מה שאמרו חכמינו ז"ל (מס' סנהדרין קא): כשחלה רבי אליעזר הגדול, אמר לרבי עקיבא "חמה עזה בעולם", כי לא היה אז מי שיוכל להמתיק הדין. וזהו **רפא א ירפא** גמטריא **פדיון נפש**, ועל זה אמרו רבותינו ז"ל: "**מכאן** שניתנה רשות לרופא לרפאות" – "מכאן" דווקא, היינו מכאן ואילך אחר הפדיון, אז דווקא יש לרופא רשות לרפאות.

(על פי תורה ג ח' ב)

פניני הזהר לשבת קודש

אמרו חכמינו ז"ל: שלושה אלה שגורמים צרות לעצמם – מי שמקלל עצמו, מי שזורק לחם ופירורים שיש בהם כזית, ומי שמדליק אש בצאת השבת כשעדיין לא הגיעו ישראל לקדושה דסידרא באמירת "ואתה קדוש". מפני שגורם להדליק אש של גיהנם באותו אש שהדליק קודם הזמן, וכל אלה שבגיהנם מקללים את מי שהדליק אש קודם הזמן [בקללות הכתובות בספר ישעיה פ' כב], ולמה? בגלל שלא טוב להדליק אש כשיוצאת שבת, עד שיבדילו בתפילה ויברכו על הכוס, ועד אותו זמן – שבת עדיין, וקדושת השבת שולטת עליו, וכשעושים הבדלה – כל אותם הממונים על ימות החול חוזרים למקומם ולתפקידם שציוו אותם. וכשנכנס שבת והתקדש היום – קודש מתעורר ושולט בעולם, וחול מסתלק מהשלטון שלו, ואפילו שיוצאת שבת לא חוזרים למקומם עד הזמן שיברכו "ברוך המבדיל בין קודש לחול", ויברכו "בורא מאורי האש". **וכשמתיין** מלהדליק אש עד אחרי קדושה דסידרא ["ואתה קדוש"] – אותם רשעים שבגיהנם מצדיקים על עצמם דינו של הקדוש ברוך הוא, ומברכים את אותם האנשים השומרים שבת עד זמן ברכת "ויתן לך האלקים וגו'".

הקדמת הזהר (דף יד ב), פרשת פינחס (דף רמו ב)

עצות משובאות

מחצית השקל

מוהרנ"ת ז"ל אמר: צריכים לתת מחצית השקל דווקא ולא שקל שלם, כדי להורות שכל אחד מישראל צריך לְחַכְרוֹ ולהצטרף עמו יחד, כי כל אחד מישראל בעצמו הוא רק בבחינת מחצית, ואין לו שלימות כי אם על ידי שמצטרף לחברו. ועל ידי שכל אחד מצטרף ונכלל בחברו, על ידי זה מכניעים את המן עמלק המכניס ספיקות בכל אחד ואחד – "היש ה' בקרבינו אם אֵין" (שמות יז). ודווקא על ידי שכל בר ישראל מצטרף ונכלל בחברו, על ידי זה נמחק קליפת עמלק, שנאמר (אסתר ג): ישנו עם מפוזר ומפורד וגו'. וזה מה שאמרו חכמינו הקדושים, שעל ידי השקלים מפילים את המן עמלק, כי כבר קדמו שקליהם לשקליך (מגילה יג). כי כל ההתגברות של המן עמלק בכל דור ודור, הוא לעשות פירודים בין נשמות ישראל, ולגרש ולרחק את הנפשות החלושות שבישראל, כמו שכתוב (דברים כה): ויזנב בך כל הנחשלים אחריו ואתה עיף ויגע וגו'. ואמרו חכמינו הקדושים, שכל מלחמתו היה על אותן שהיה הענן פולטן (תנחומא כי תצא), ועיקר הכנעתו הוא דווקא כשזוכים לחבר וליחד את כלל נשמות ישראל. וזה שדקדקה אסתר ואמרה: "לך כנוס כל היהודים" (אסתר ד) – "כנוס" דווקא. ועל כן הרשעים והערב רב מעוניינים בעיקר שיהיה פירוד בין נשמות ישראל, שעל ידי זה יש להם כח להתגבר עליהם, כי הם יודעים שתיכף כשנשמות ישראל מתאחדים, אין להם שום כח להתגבר עליהם. ועל כן נותנים דווקא **מחצית השקל**, כדי להתאחד עם שאר נשמות ישראל, ולדעת שהוא תמיד רק חצי והוא צריך את זולתו.

שקר לתועלת

ויותר ממה ששמח בכסף שהיה נחוץ לו כל כך, שמח על גילוי אליהו הנביא. והדבר התפרסם בקרב אנשי הקהל, וכל עשירי הקהילה נהרו לחנותו לזכות בגלימה ממעשה ידיו של החיט שזכה לגילוי אליהו הנביא זכור לטוב. ומתוך כך, התעשר החיט מיום ליום, ואף מצבו הכלכלי נעשה יותר טוב מתמיד.

נמצאנו למדים מסיפור זה, שלפעמים מותר לשנות בדיבורו כשיש צורך בדבר, ואף מצוה לשנות מהאמת, כמו שאמרו רבותינו ז"ל: "משנים מפני דרכי שלום", כלומר, שאין זה רשות, אלא חובה לשנות מהאמת. בעוונותינו הרבים מצויה תופעה קשה בימינו, שהורים מבטיחים לילדיהם כל מיני דברים, ואומרים: "אם תישן תקבל הפתעה", "אם תאכל נקנה לך הפתעה", ובסוף לא נותנים כלום, ואותם הורים מחנכים את ילדיהם לשקר. וכמו כן, ישנם הורים שאומרים לבני ביתם "אם פלוני יתקשר תאמרו לו שאני לא בבית", ובאמת הוא כן בבית. וכשהילד רואה כך, איך לא ילמד גם הוא לשקר?!

התורה אומרת בפרשתינו: **מְדַבֵּר שֶׁקֶר תִּרְחַק**, וכתוב על כך ב'פלא יועץ': **צא ולמד שלא נאמר בשום עבירה לשון הרחקה כמו בזו**, שמי שיש בו מדה זו, הוא חרפת אדם ובזוי עם. כל המדבר אמת קונה שם טוב, ואם לפעמים ישנה מפני השלום וכדומה – דבריו נשמעים. כתוב בתהלים (קא ז): "דובר שקרים לא יכון לנגד עיני", וזהו אחד מארבע פתות שאינן מקבלות פני שכינה. ואמרו רבותינו ז"ל: "כל המשקר כאילו עובד עבודה זרה" (סנהדרין צב). והשקר הוא אחד מסימני ישראל, כמו שכתוב: "שארית ישראל לא יעשו עֲוֹלָה ולא ידברו כזב ולא ימצא בפיהם לשון תרמית" (צפניה ג יג).

מנהג היה בעיר תוניס, שבכל ראש חודש הסתובבו גבאי הצדקה וגבו כסף לצורך פרנסת עניי העיר. ובעיר היה חיט אחד שתמיד נתן תרומה בעין יפה, והנה שנה אחת היתה שנת בצורת קשה, ולכן ביקש רבי ישועה בסיס זצ"ל, שכיהן באותה תקופה, מראש הקהילה, שיבקש מהתורמים שיתנו יותר ממה שרגילים לתת, מפני שמצבם של העניים קשה מאד. ואכן עשה האיש כדברי הרב, אולם שם לב שאותו חיט שהיה נותן תמיד בנדיבות, לא נתן הפעם תוספת כבקשת הרב. ומתוך כך היה מובן שמצבו הכלכלי של החיט לא כל כך טוב, משום שבשנת בצורת ממעטים האנשים לתפור בגדים, ומחמת הבושה אינו מבקש תמיכה מגבאי העיר, ובנוסף לכך גם נותן תרומה כהרגלו.

ידע רבי ישועה שהחיט יסרב לקבל תמיכה מאנשי הקהל, ולכן קם הרב, לבש גלימה ישנה, והלך לחיט, וביקש שיתפור לו גלימה במידה המתאימה לו, ואמר לו שמחר יבוא למדוד את הבגד מדידה ראשונה. שמח החיט על ההדמנות שקרתה לפניו, להרויח בתפירת גלימה. עבד החיט כל אותו היום וכל הלילה, ואכן למחרת בא הרב עם סכום גדול של כסף כדי לשלם עבור הגלימה, אך עדיין נשארו עוד כמה תיקונים קטנים עד לסיום המלאכה, ולכן אמר לרב שמחר בע"ה הוא יביא לביתו של הרב את הגלימה מוכנה. שילם לו הרב את כספו והלך לדרכו.

למחרת הגיע החיט לביתו של רבי ישועה, והגיש לו את הגלימה המהודרת. שאל הרב בתמהון: מה הגלימה הזו? השיב לו החיט: זוהי הגלימה שכבוד הרב הזמין אצלי! שוב תמה הרב: אני?! הזמנתי גלימה?! לא היה דבר כזה! כנראה שאתה הוזה, יש לי מספיק גלימות נאות ואין לי צורך בגלימה חדשה, אין ספק שאליהו הנביא הוא שנראה לך בדמותי, התגלה אליך, והביא לך את הכסף לסימן ברכה והצלחה". לא ידע החיט את נפשו מרוב אושר,

על ידי צדקה בא אמונה
על ידי נתינת שקלים, נצול מיצר הרע
על ידי צדקה בא גשם

שאל נא

אתם שואלים
והרב עונה

**רבינו אמר: "מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד",
איך עושים את זה?
חלק ה':**

נאמר במשלי (כז): "וקטורת ישמח לב", שהקטרת הקטורת מסוגלת לשמחה. בזמן הגלות, שחרב בעוונותינו בית המקדש – האמירה היא במקום ההקרבה, לכן על ידי אמירת הקטורת בכוונה גדולה, מעלים מהקליפות חיותם וזוכים לשמחה. כי עיקר עלית כל ניצוצות הקדושה מעמקי הקליפות, הוא על ידי קטורת. ובה זוכים לשמחה.

מובא בזהר הקדוש, שאם היו העולם יודעים את מעלת אמירת 'פטום הקטורת', כמה גדלה ושגבה מעלתה – היו לוקחים כל מילה ומילה, וקושרים אותה כמטרה לראשם. על ידי אמירת הקטורת מתבטלת מגיפה, אף ומשחית מן העולם. כי על ידי שהקליפות, שהם הסטרא אחרא, שולטים – בא עצבות ומרה שחורה, אבל על ידי אמירת הקטורת, הם נכנעים, ובא שמחה!

ה' יזכינו לשמחה בשלימות, אמן כן יהי רצון.

הרב מקבל שאלות גם בנושאי הלכה
פרשת השבוע
ליקוטי מוהר"ן
ליקוטי הלכות
וכל נושא אחר

שאלות למדור זה יש לשלוח
לכתובת המערכת או לדוא"ל

הקדשות לע"נ, הצלחה, רפואה וכדומה

ניתן לשלוח למערכת, וכן חסויות

ברכות ואיחולים, הצעות ותגובות

תתקבלנה בברכה!

מגדיל ישועות

רחל ג' נולדה וגדלה כחילונית ל"מהדריין" – רחוקה מכל מושג הקשור ליהדות ואמונה. אחת מחברותיה חזרה בתשובה והתקרבה לדרכו של רבינו נחמן מברסלב. יום אחד החברה פנתה אליה והציעה לה להצטרף אליה לנסיעה לציון הקדוש באומן. כמוכן שתגובתה הראשונית היתה דחיה מוחלטת עד כדי לעג, ואמרה: "אם כבר אוציא כסף על נסיעה לחו"ל, אסע למקומות מעניינים יותר", למרות זאת, בסופו של דבר, לאחר שכנועים רבים מאד, נכנעה לחברתה והסכימה לנסוע איתה אל הצדיק. חברתה ציפתה שבאומן תתעורר היא בתשובה, אבל לאכזבתה – יחסה היה קר, והסתייגה מאד, ובקושי הסכימה לומר את התיקון הכללי בציון. ולאחר ימים ספורים, חזרו לארץ הקודש. זמן קצר אחרי שובן לארץ, נקלעה רחל, ל"ע, לתאונת דרכים קטלנית. היא נפצעה אנושות והגיעה כמעט לעולמה החדש, ועד אז היא חוותה מה שנקרא בלשון הרפואה: "מוות קליני".

את סיפור חוויתה, נביא אי"ה בגליון הבא

לשמיעת שיעורי ברסלב בשפות שונות 02-9950000

גמ"ח קונטרסים ודיסקים 052-3476706

גמ"ח לימוד לעילוי נשמת 052-3635951

גמ"ח תפילין 054-7280433

מוהל מוסמך ירא שמים 052-6713201

שידוכים לשם שמים 02-5810010

מוקד הישועות 1-800-255-522

אתר השבת הישראלי ..... www.shabes.net

הגליון מוקדש
לעילוי נשמת הזקנה הכשרה

מירה ז"ל

בת מירה ז"ל
נלב"ע ב-ג' אדר
ת.נ.צ.ב.ה.